

СТАНОВИЩЕ

ОТ ПРОФ. АННА БОЯДЖИЕВА

НА

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА
СТЕПЕН „ДОКТОР“ ПРИ НХА

ДОКТОРАНТ: МЕХМЕТ ЕРИМ

ТЕМА: **„Дървен блоков печат между 1860 – 1960 в Анадола**

Научно направление: 8.2 „Изобразително изкуство“

Настоящият труд е мотивиран от творческите интереси на докторанта в областта на текстилния дизайн и преподаваната от него дисциплина. Ръчното печатане с дървени блокчета е една от основните техники при традиционните занаятчийски практики, съпътстваща процесите за декориране на текстилни изделия още от древността. Именно идеята да се съхрани за поколенията разглеждания текстилен способ провокира докторанта Мехмет Ерим да започне своята изследователска работа. Научният труд обхваща дълъг период от време - 1860-1960 с център Анадола. Именно в този район турското народно изкуство по шамповане и неговото визуално разнообразие, техники и материали, най- добре очертават картината за декорация на повърхности от текстил.

Дисертационният труд съдържа увод, 4 основни части, съставени от 13 подтеми, в които се изясняват основните параметри на разглеждания проблем, заключение, научни приноси, илюстративен материал от 60 стр, подкрепящи теоретичното изследване и библиография. Обемът на трудът е 177 стр.

Първа част. Въвежда в *историята* на развитие на техниката на дървения блоков печат в световен план и в Турция, така и в процеса на щамповане, описан от докторанта като „получаване на мотив или рисунка вследствие процеса на пренасяне след печатане на един предмет върху определен обект.“

Мехмет Ерим, на базата на използваната литература констатира, че щамповането е „стар занаят, който води началото си още от първите опити на човека в областта на багрено“, и че „още в "Рамаяна", написана на санскритски език, се споменава за багрени и печатани платове.“

Цел при този вид печат е получаване на естетически резултат, съобразен с подходяща орнаментика и пластичен език, за създаване на функционални и декоративни предмети. Това са едни от най-често употребяваните предмети в турското общество – тензухена забрадка, молитвени покривки, възглавници, юргани, покривки за маса, пешкири, кърпи и други.

В тази част технологията на печатане е разгледана много подробно. Отбелязана е и нейната промяна и осъвременяване от началните години до днес. Посочва се важността на обучението в Турция, свързано с древния занаят и откриването още през 1883г. на *Индустриално училище за изящни изкуства* със специалност Гравюра, чиято техника е в основата на блоковото печатане. Отбелязан е и първият, извършил щамповането в Османската империя- фламандския художник Питър Кук ван Алст, през 1533г.

Втора част. Разглежда особеностите на щамповането с дървени калъпи в Анадола, използваните мотиви, багрилата и процесите на самото печатане. Интересната история на техниката и нейното приложение е детайло отразена от докторанта, като са описани различните периоди на развитието на занаята. Най- характерни са: *Селджукския и Османския период. /XV век/*

С детайлна прецизност е описан и процеса на щамповане, направата на дървените калъпи, прехвърлянето на мотивите върху тях, резбоването им,

